

PROGRAMME OF WORK

SUBJECT – ECONOMICS - I PUC

MONHTS & PERIODS AVAILABLE	TOPICS TO BE COMPLETED	PERIODS ALLOTTED	REMARKS	SIGNATURE	
PART- A-CHAPTER- 1: STATISTICS FOR ECONOMICS (04 Hrs)					
JUNE 12 PERIODS	1.1	WHY ECONOMOMICS...CONSUMPTION, PRODUCTION, AND DISTRIBUTION.	02		
	1.2	STATISTTICS IN ECONOMICS	02		
	1.3	WHAT IS STATISTICS?			
	1.4	WHAT STATISTICS DOES?			
	1.5	CONCLUSION			
	CHAPTER- 2: COLLECTION OF DATA (06 Hrs)				
	2.1	INTRODUCTION	01		
	2.2	WHAT ARE THE SOURCES OF DATA	02		
	2.3	HOW DO WE COLLECT DATA.... PREPARATION OF INSTRUMENT MODE OF DATA COLLECTION..... PIOT SURVEY			
	2.4	CENSUS AND SAMPLE SURVEYS			
	2.5	SAMPING & NON-SAMPLING ERRORS			
	2.6	CENSUS OF INDIA & NSSO	03		
2.7	CONCLUSION				
PART- B- INDIAN ECONOMIC DEVELOPEMENMT					
CHAPTER- 1: INDIAN ECONOMY ON THE EVE OF INDEPENDENCE-(06 Hrs)					
JULY	1.1	INTRODUCTION	01		
	1.2	LOW LEVEL OF ECONOMIC DEVELOPMENT UNDER COLONIAL RULE			
	1.3	AGRICULTURAL SECTOR	03		
	1.4	INDUSTRIAL SECTOR			
	1.5	FOREIGHN TRADE			
	1.6	DEMOGRAPHIC CONDITION	02		
	1.7	OCCUPATIONAL STRUCTURE			
	1.8	INFRASTRUCTURE			
	1.9	CONCLUSION			
PART- B-CHAPTER- 2: INDIAN ECONOMY FROM 1950 TO 1990-(06 Hrs)					
20 PERIODS	2.1	INTRODUCTION	01		
	2.2	THE GOALS OF FIVE YEAR PLANS	02		
	2.3	AGRICULTURE			
	2.4	INDUSTRY & TRADE	02		
	2.5	TRADE POLICY-IMPORT SUBSTITUTION	01		
	2.6	CONCLUSION			
	PART- A- CHAPTER- 3 ORGANISATION OF DATA (06 Hrs)				
	3.1	INTRODUCTION	02		
	3.2	RAW DATA			
	3.3	CLASSIFICATIO OF DATA			
	3.4	VARIABLES: CONTINUOUS & DESCRETE	04		
	3.5	WHAT IS FREQUENCY DISTRIBUTION			
3.6	BIVARETE DISTRIBUTION				
3.7	CONCLUSION				
PART- A- CHAPTER- 4 PRESENTATION OF DATA (09 Hrs)					
4.1	INTRODUCTION	01			
4.2	TEXTUAL PRESENTATION OF DATA				
4.3	TABULAR PRESENTATION OF DATA				

	4.4	TABULAR PRESENTATION OF DATA & PARTS OF TABLE	01			
	4.5	DIAGRAMATIC PRESENTATION OF DATA	01			
AUGUST & SEPT.	4.6	DIGRAMATIC PRESENTATION CONTIUED.. CONCLUSION	06			
	PART- B-CHAPTER- 3: LIBERALISATION, PRIVATISATION & GLOBALISATION (08 Hrs)					
	3.1	INTRODUCTION	01			
	3.2	BACKGROUND				
	3.3	LIBERALISATION	02			
	3.4	PRIVATISATION	03			
	3.5	GLOBALISATION				
	3.6	INDIAN ECONOMY DURING REFORMS- AN ASSESSMENT	02			
	3.7	CONCLUSION				
	PART- B-CHAPTER- 4: POVERTY (08 Hrs)					
		4.1	INTRODUCTION	01		
		4.2	WHO ARE THE POOR			
		4.3	HOW ARET THE POOR PEOPLE IDENTIFIED	02		
		4.4	THE NUMBER OF POOR IN INDIA	02		
		4.5	WHAT CAUSES POVERTY			
		4.6	POLICIES & PROGRAMMES TOWARDS POVERTY ALLEVIATION			
		4.7	POVERTY ALLEVIATION PROGRAMMES- A CRITICAL ASSESSMENT	03		
		4.8	CONCLUSION			
	PART- A- CHAPTER- 5: MEASURES OF CENTRAL TENDENCY (10 Hrs)					
		5.1	INTRODUCTION	04		
		5.2	ARITHMETIC MEAN			
		5.3	MEDIAN	03		
		5.4	MODE			
		5.5	RELATIVE POSITION OF ARITHMETIC MEAN, ,MEDIAN & MODE	03		
		5.6	CONCLUSION			
	PART- A- CHAPTER- 6: MEASURES OF DISPERSION (11Hrs)					
		6.1	INTRODUCTION	03		
		6.2	MEASURES BASED UPON SPREAD OF VALUES			
	OCTOBER	6.3	MEASURES OF DISPERSION FROM AVERAGES	05		
		6.4	STANDARD DEVIATION			
		6.5	ABSOLUTE & RELATIVE MEASURES OF DISPERSION			
		6.6	LORENZ CURVE	03		
		6.7	CONCLUSION			
	PART- B-CHAPTER- 5: HUMAN CAPITAL FORMATION IN INDIA (08 Hrs)					
		5.1	INTRODUCTION	03		
	5.2	WHAT IS HUMAN CAPITAL				
	5.3	SOURCES OF HUMAN CAPITAL	03			
	5.4	HUMAN CAPITAL & HUMAN DEVELOPMENT				
	5.5	STATE OFHUMAN CAPITAL FORMATION IN INDIA				
	5.6	EDUCATION SECTOR IN INDIA				

37 PERIODS	5.7	FUTURE PROSPECTS	02			
	5.8	CONCLUSION				
	PART- B-CHAPTER- 6: RURAL DEVELOPMENT (07 Hrs)					
	6.1	INTRODUCTION	01			
	6.2	WHAT IS RURAL DEVELOPMENT				
	6.3	CREDIT & MARKETING IN RURAL AREAS				
	6.4	AGRICULTURAL MARKETING IN RURAL AREAS	02			
	6.5	DIVERSIFICATION IN TO PRODUCTIVE ACTIVITIES	03			
	6.6	SUSTAINABLE DEVELOPMENT & ORGANIC FARMING	01			
	6.7	CONCLUSION				
	PART- A- CHAPTER- 7: CORRELATION (07 Hrs)					
	7.1	INTRODUCTION	01			
	7.2	TYPES OF RELATIONSHIP				
	7.3	TECHNIQUES OF MEASURING CORRELATION	06			
	7.4	CONCLUSION				
	PART- A- CHAPTER- 8: INDEX NUMBER (07 Hrs)					
	8.1	INTRODUCTION	03			
	8.2	WHAT IS AN INDEX NUMBER?				
	8.3	CONSTRUCTION OF AN INDEX NUMBER				
	8.4	SOME IMPORTANT INDEX NUMBERS	04			
	8.5	ISSUES IN THE CONSTRUCTION OF INDEX NUMBERS				
	8.6	INDEX NUMBERS IN ECONOMICS				
	8.7	CONCLUSION				
	PART- B-CHAPTER- 7: EMPLOYMENT, GROWTH INFORMALISATION & OTHER ISSUES (10 Hrs)					
	7.1	INTRODUCTION	01			
	7.2	WORKERS AND EMPLOYMENT				
	7.3	PARTICIPATION OF PEOPLE IN EMPLOYMENT	01			
	7.4	SELF EMPLOYMENT & HIRED WORKERS	01			
	7.5	EMPLOYMENT IN FIRMS, FACTORIES & OFFICES	01			
	7.6	GROWTH & CHANGING STRUCTURE OF EMPLOYMENT	03			
	7.7	INFORMALISATION OF INDIAN WORKFORCE				
	7.8	UNEMPLOYMENT				
	7.9	GOVERNMENT & EMPLOYMENT GENERATION	03			
	7.10	CONCLUSION				
	JAN. & FEB.	PART- B-CHAPTER- 8: EMPLOYMENT, GROWTH INFORMALISATION & OTHER ISSUES (09 Hrs)				
		8.1	INTRODUCTION	01		
		8.2	WHAT IS INFRASTRUCTURE			
8.3		RELEVANCE OF INFRASTRUCTURE				
8.4		THE STATE OF INFRASTRUCTURE IN INDIA	02			
8.5		ENERGY	02			
8.6		HEALTH	04		0	
8.7		CONCLUSION				

26 PERIODS	PART- A- CHAPTER- 9: USE OF STATISTICAL TOOS (03 Hrs)					
	9.1	INTRODUCTION	01			
	9.2	SUGGESTED LIST OF PROJECTS	01			
	9.3	SAMPLE PROJECT	01			
	9.4	CONCLUSION				
	PART- B-CHAPTER- 9: ENVIRONMENT AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT (08 Hrs)					
	9.1	INTRODUCTION	02			
	9.2	ENVIRONMENT-DEFINITION & FUNCTIONS				
	9.3	STATE OF INDIA,S ENVIRONMENT	02			
	9.4	SUSTAINABLE DEVELOPMENT	01			
	9.5	STRATEGIES FOR SUSTAINABLE DEVEOPMENT	03			
	9.6	CONCLUSION				
	PART- B-CHAPTER-10: COMPARATIVE DEVELOPMENT EXPERIENCES OF INDIA & ITS NEIGHBOURS (07 Hrs)					
	10.1	INTRODUCTION	03			
	10.2	DEVELOPMENT PATH A SNAPSHOT VIEW				
	10.3	DEMOGRAPHIC INDICATORS				
	10.4	GROSS DOMESTIC PRODUCT & SECTORS				
	10.5	INDICATORS OF HUMAN DEVELOPMENT	04			
	10.6	DEVELOPMENT STRATEGIES & AN APPRAISAL				
	10.7	CONCLUSION				
	TOTAL PERIODS					
		01	PART-A- STATISTICS FOR ECONOMICS	63		
		02	PART-B- INDIAN ECONOMIC DEVELOPMENT	77		
			TOTAL PERIODS	140		

Instructions

Following instructions are to be followed while preparing a Question Paper (for 100 Marks).

1. The Question Paper consists of 5 parts – Part A, Part B, Part C, Part D and Part E.

Part A

2. The Question Paper consists of Objective-type Questions as follows :
  - a) Multiple Choice Questions – two from Statistics for Economics and three from IED. Total 5.
  - b) Fill in the blanks - two from Statistics for Economics and three from IED. Total 5.
  - c) Match the following - two from Statistics for Economics and three from IED. Total 5.
  - d) Questions to be answered in a word/sentence - two from Statistics for Economics and three from IED. Total 5.

Part B

3. Questions to be answered in about 4 sentences – each question carries 2 marks.
6 from Statistics for Economics - any four should be answered
7 from IED - any five should be answered.

Part C

4. Questions to be answered in about 12 sentences – each question carries 4 marks.
5 from Statistics for Economics - any three should be answered
6 from IED - any four should be answered.

Part D.

5. Questions to be answered in about 20 sentences – each question carries 6 marks.
3 from Statistics for Economics - any two should be answered
3 from IED - any two should be answered.

Part E

6. Project-oriented Questions – each question carries 5 marks.
One from Statistics for Economics and Two from IED.
Any two should be answered

Subject Code : 22 (NS)
MODEL QUESTION PAPER
ECONOMICS

Time : 3 Hours 15 minutes

[Max. Marks : 100]

- Instruction :** 1. Write the question numbers *legibly* in the margin.
2. Answer for a question should be continuous

PART - A

I. Choose the correct answer:

1 × 5 = 05

- 1) Scarcity is the root of
  - a) All economic problems
  - b) Social problems
  - c) Political problems
  - d) All problems
- 2) A histogram is a
  - a) one dimensional diagram
  - b) two dimensional diagram
  - c) three dimensional diagram
  - d) four dimensional diagram
3. In India census is carried out once in
  - a) 5 years
  - b) 10 years
  - c) 1 year
  - d) 2 years
4. Poverty line separates
  - a) Poor and nonpoor
  - b) Rich and nonrich
  - c) Poor and weak
  - d) none of the above
5. Workers who own and operate an enterprises to earn their livelihood is called
  - a) Ministers
  - b) Public servant
  - c) self employees
  - d) Government doctor

II. Fill in the blanks

1 × 5 = 05

6. Body of the table contains .....
7. Index numbers are expressed in .....
8. RBI regulates ..... sector.
9. Indian system of medicines includes ..... systems.
10. Thermal power plants emit large quantities of .....

III. Match the following

1 × 5 = 05

11.

A

B

1) Personal interview	1) A positive development
2) The series consisted only one mode	2) A non-institutional source
3) Quota	3) More response
4) Better gender equity	4) Quantity of goods that can be imported
5) Money lender	5) Uni mode

IV. Answer the following questions in a sentence / word.

1 × 5 = 05

12. What is dispersion?
13. Why do we need statistical tools?
14. Who introduced the great Proletarian Cultural Revolution?
15. What is seasonal unemployment?
16. What type of economic system is followed in Pakistan?

PART - B

V. Answer any four of the following questions in about four sentences each.

2 × 4 = 08

17. Write any two quality of a good questionnaire.
18. Differentiate between inclusive and exclusive method of classification.
19. How can you obtain frequency curve?
20. Calculate the value of the median from the following figures.
X : 5 7 9 12 11 8 7 15 25.\
21. Give the meaning of two types of correlation.
22. Name the first four steps in developing a project.

VI. Answer any five of the following questions in about four sentences each.

2 × 5 = 10

23. What are the infrastructure facilities developed during colonial rule?
24. List the features of poorest households.
25. What are the various forms of health expenditure?
26. Give the meaning of rural development.
27. Who are all included in labour force?
28. How does infrastructure help the modern economy?
29. Mention any four strategies to achieve sustainable development.

PART - C

VII. Answer any three of the following questions in about twelve sentences each.

4 × 3 = 12

30. Briefly explain how statistics helps to study economics.
31. Do samples provide better results from the survey. Give reason for your answer.
32. Draw scatter diagram and conclude about correlation.

X	10	20	30	40	50	60	70	80
Y	25	20	25	35	40	35	50	45

33. Write a note on classification of data.
34. The yield of wheat per acre for ten districts of a state is as under.

District	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rice	22	29	12	23	18	15	12	34	18	12

Calculate quartile deviation (Q. D)

VIII. Answer any four of the following questions in about twelve sentences each.

4 × 4 = 16

35. Explain the demographic profile of India during colonial period.
36. Write a short note on land reforms in India.
37. Agriculture sector appears to be adversely affected by reform. Why?
38. Write a short note on alternative markets.
39. Explain the state of health infrastructure in India.
40. What are the various indicators of human development?

PART - D

IX. Answer any two of the following questions in about twenty sentences each.

6 × 2 = 12

41. What is component bar diagram? Draw a component bar diagram with the help of the following table

Enrolment by gender at schools (in percentage) of children aged 6-14 years in a district of Bihar.

Gender	Enrolled (in %)	Drop-outs
Boy	91.5	8.5
Girl	58.6	41.4
All	78.0	22.0

42. Calculate Q_1 , Q_2 and Q_3 from the following data :
22, 26, 14, 130, 18, 11, 35, 41, 12, 32.
43. The yield of rice per acre for ten districts of a state is as under.

District	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rice	22	29	12	23	18	15	12	34	18	12

Calculate standard deviation and co-efficient variation.

X. Answer any two of the following questions in about twenty sentences each.

6 × 2 = 12

44. Explain the important areas of liberalisation.
45. Explain the need for acquiring information relating to health and education expenditure.
46. What do you mean by organised sector? Discuss the reasons for fall in employment in the organised sector.

PART - E

XI. Answer any two of the following project oriented questions.

5 × 2 = 10

47. Record the daily expenditure, quantities bought and price paid per unit of the daily purchases of your family for two weeks. (such as rice, toor dal, tomato, onions and milk). How has the price change affected your family?
48. Suppose you are a resident of a village. Suggest a few measures to tackle the problem of poverty.
49. Identify and prepare the list of reasons responsible for the land degradation in your locality.

Subject Code : 22 (NS)
MODEL QUESTION PAPER
ECONOMICS
(Kannada Version)

Time : 3 Hours 15 minutes

[Max. Marks : 100]

- ಸೂಚನೆಗಳು:**
1. ಪ್ರಶ್ನೆಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ. .
  2. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಉತ್ತರಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಭಾಗ - ಎ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

1 × 5 = 05

- 1) ಕೊರತೆಯು ಇದರ ಮೂಲಕಾರಣವಾಗಿದೆ?
  - a) ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ
  - b) ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ
  - c) ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ
  - d) ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ
- 2) ಆಯತ ಚಿತ್ರ ಒಂದು
  - a) ಏಕ ಪರಿಮಾಣದ ಆಕೃತಿ
  - b) ಎರಡು ಪರಿಮಾಣದ ಆಕೃತಿ
  - c) ಮೂರು ಪರಿಮಾಣದ ಆಕೃತಿ
  - d) ನಾಲ್ಕು ಪರಿಮಾಣದ ಆಕೃತಿ
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ..... ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
  - a) 5 ವರ್ಷಗಳು
  - b) 10 ವರ್ಷಗಳು
  - c) 1 ವರ್ಷ
  - d) 2 ವರ್ಷಗಳು
4. ಬಡತನದ ರೇಖೆಯು ಇವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತದೆ
  - a) ಬಡವ ಮತ್ತು ಬಡವರಲ್ಲದವರನ್ನು
  - b) ಶ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲದವರನ್ನು
  - c) ಬಡವ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲರನ್ನು
  - d) ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
5. ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದನ್ನು ತಾವೇ ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೀಗೆಂದು ಕರೆಯುವರು.
  - a) ಮಂತ್ರಿಗಳು
  - b) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕ
  - c) ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗಿ
  - d) ಸರಕಾರಿ ವೈದ್ಯ.

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

1 × 5 = 05

6. ಕೋಷ್ಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವು ..... ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
7. ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳನ್ನು ..... ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
8. RBI ..... ವಲಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
9. ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯು ..... ವಿಧಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
10. ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರವು .....ನ್ನು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊರಸೂಸುತ್ತದೆ.

III. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

1 × 5 = 05

11.

ಎ

ಬಿ

1) ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂದರ್ಶನ	1) ಒಂದು ಧನಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.
2) ಶ್ರೇಣಿಯು ಒಂದೇ ಬಹುಲಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು	2) ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಥಿಕೇತರ ಮೂಲ
3) ಕೋಟಾ	3) ಅಧಿಕ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನೆ
4) ಉತ್ತಮ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ	4) ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸರಕುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ
5) ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರು	5) ಏಕಾತ್ಮಕ ಬಹುಲಕ

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪದ/ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1 × 5 = 05

12. ಹರವು ಎಂದರೇನು?
13. ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳು ನಮಗೇಕೆ ಬೇಕು?
14. ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು?
15. ಋತುಮಾನದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎಂದರೇನು?
16. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ?

ಭಾಗ - ಬಿ

V. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

2 × 4 = 08

17. ಉತ್ತಮ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಎರಡು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
18. ಸಮಾವಿಷ್ಟಿತ ಮತ್ತು ಹೊರತಾದ ಪದ್ಧತಿಯ ವರ್ಗೀಕರಣದ ನಡುವಿನ ವಿತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.
19. ಆವೃತ್ತಿ ರೇಖೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುವಿರಿ?
20. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ..
X : 5 7 9 12 11 8 7 15 25.\
21. ಸಹಸಂಬಂಧದ ಎರಡು ವಿಧಗಳು ಅರ್ಥ ಕೊಡಿ.
22. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

VI. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

2 × 5 = 10

23. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಯಾವುವು?
24. ಬಡಕುಟುಂಬಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
25. ಆರೋಗ್ಯ ವೆಚ್ಚದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಾವುವು ?
26. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
27. ಶ್ರಮಬಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೆಲ್ಲಾ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?
28. ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯವು ಆಧುನಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ?
29. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ...

ಭಾಗ - ಸಿ

VII. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ 4 × 3 = 12

30. ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರವು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
31. ಜನಗಣತಿಗಿಂತ ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಉತ್ತಮ ಪರಿಶೀಲನೆ ನೀಡುತ್ತದೆಯೇ? ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೊಡಿ.
32. ಚದುರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ.

X	10	20	30	40	50	60	70	80
Y	25	20	25	35	40	35	50	45

33. ದತ್ತಾಂಶ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
34. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಚತುರ್ಥ ವಿಚಲನೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ..

ಜಿಲ್ಲೆ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ಅಕ್ಕಿ	22	29	12	23	18	15	12	34	18	12

VIII. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ

4 × 4 = 16

35. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
36. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
37. ಹಣಕಾಸು ವಲಯದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
38. ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
39. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
40. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳದ ವಿವಿಧ ಸೂಚಕಗಳಾವುವು ?

ಭಾಗ - ಡಿ

IX. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. $6 \times 2 = 12$

41. ಸಂಘಟಕ ಸ್ತಂಭರೇಖಾಚಿತ್ರ ಎಂದರೇನು? ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಘಟಕ ಸ್ತಂಭರೇಖಾಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ.

ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 6 - 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾನುಸಾರ ಧಾಖಲಾತಿ.

ಲಿಂಗ	ದಾಖಲಾತಿ (%)	ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟವರು (%)
ಬಾಲಕರು	91.5	8.5
ಬಾಲಕಿಯರು	58.6	41.4
ಒಟ್ಟು	78.0	22.0

42. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ Q_1 , Q_2 ಮತ್ತು Q_3 ಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಹಾಕಿ. :

22, 26, 14, 130, 18, 11, 35, 41, 12, 32.

43. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ಅಕ್ಕಿ	22	29	12	23	18	15	12	34	18	12

ಮಾನಕ ವಿಚಲನೆ ಮತ್ತು ಗುಣಾಂಕ ವಿಚಲನೆಯನ್ನು ಲಕ್ಕಾ ಹಾಕಿ.

X. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ $6 \times 2 = 12$

44. ಉದಾರೀಕರಣದ ಪ್ರಮುಖ ವಲಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ..

45. ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

46. ಸಂಘಟಿತ ವಲಯ ಎಂದರೇನು? ಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಭಾಗ - ಇ

XI. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಭಾರ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ

$5 \times 2 = 10$

47. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಖರೀದಿಸದ ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಧಾಖಲಿಸಿ (ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಅಕ್ಕಿ, ತೊಗರೀ ಬೇಳೆ, ಟೊಮಾಟೋ, ಈರುಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಹಾಲು) ಇವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಯು ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

48. ನೀವು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿ. ಆಲ್ಲಿನ ಬಡತನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ.

49. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕ್ಷೀಣತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.